

[Robert Christensen.]

ungdommen, der går i gymnasier, handelsgymnasier m. v.

Så vidt forslagsstillerne har kunnet beregne, vil ændringen betyde en udgift for staten på ca. 48 mill. kr. på årsbasis. Det vil betyde det samme i øget indtægt for lærlingene.

Venstre mener, at det er på tide, at de erhvervsmæssige uddannelser prioriteres højere end hidtil af det offentlige. Selv om en del af de uddannede lærlinge opnår stillinger i stat og kommuner, må det dog antages, at hovedparten af denne arbejdskraft tilgår erhvervslivet. I den i foråret 1971 offentliggjorte rapport vedrørende perspektivplanlægningen blev der navnlig peget på de vanskeligheder, som dansk erhvervsliv fremtidig måtte forventes at komme ud for, hvad angår tilgangen af arbejdskraft. Et lovforslag som det, vi her efterlyser, vil ved at stimulere lærlingetilgangen samtidig være med til at øge dansk erhvervslivs muligheder for at skaffe sig fagligt kvalificeret arbejdskraft i fremtiden.

Ordføreren for forslagsstillerne (Simonsen): Jeg skal herved tillade mig at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om fastsættelsen af offentlige standarder og normer for det offentliges serviceydelser.

Forslaget må ses som en videreførelse af den kommunalreform, den forrige regering bragte et langt stykke ad vejen. Ved skabelsen af de større kommuner og amter er grunden lagt til, at stadig flere opgaver kan delegeres bort fra statens ressort.

Efter at have begrænset stigningen i statens udgifter — først de bevillingsstyrede og senere de lovbundne — kom loftet over de kommunale udgiftsstigninger, og i de forhandlinger, den daværende regering havde med kommunerne, kom spørgsmålet om det offentliges normer og standarder stærkt ind i billedet fra begge sider. Finansministeriet iværksatte derfor en kritisk gennemgang af de krav, som staten stiller til kommunerne om omfanget eller standarden af det offentliges serviceydelser.

Det skete i forståelse med Kommunernes Landsforening, der senest i juni i år selv har peget på, at det gældende system virker oppustende på den offentlige aktivitet, fordi de lokale myndigheder er bundet af centralt fastsatte standarder og normer,

fordi fastsættelsen af disse sker uden tværgående samordning af de økonomiske og arbejdsmæssige konsekvenser.

Der forekommer flere tungtvejende eksempler herpå. Bl. a. på børneinstitutionernes og plejehjemmenes område er der sket en fortsat kæde af standardforbedringer, uden at der samtidig er sket en samlet overvejelse af de økonomiske konsekvenser heraf, og uden at man egentlig kan henvide til bestemte beslutninger om at foretage en sådan hævelse af niveauet.

Jeg kan ikke stærkt nok understrege, at når vi nu rejser dette problem, er det ikke, fordi vi mener, at der skal ske en forringelse af den sociale service. Men perspektivplanredegørelsen viser jo, at det offentliges stærkt stigende personalebehov ikke mindst findes inden for det sociale område. De tal over personalebehovet i børneinstitutioner og plejehjem, som er gengivet i bemærkningerne til forslaget, er af en sådan størrelsesorden, at det virker foruroligende.

Det må stå klart for os alle, at erhvervslivets arbejdskraftsbehov må tilgodeses, hvis der samfundsøkonomisk skal skabes baggrund for blot tilnærmelsesvis at dække det skitserede behov for offentlige serviceydelser.

På denne baggrund er den automatiske oppustning af den offentlige aktivitet, som det nuværende system er udtryk for, ikke til glæde for nogen overhovedet — højst for dem, der er så heldige at få stillet en af de eksisterende institutionspladser til rådighed. De, der lider under systemet, er dem, som gerne ville have haft en af de institutionspladser, vi ikke får råd til, såfremt anlæg og drift er unødvendig dyr.

Ligeretsprincippet til offentlige ydelser er uigennemførligt, såfremt vi ikke tilpasser vore krav, såvel hvad etablering som drift angår, til de faktiske muligheder.

Med overflytning af den tekniske og sundhedsmæssige del af godkendelsen af institutionsbyggeri til kommunerne vil man ikke blot kunne spare en arbejdskrævende tilsynspraksis, men man vil også kunne fjerne den kædereaktion, som de centralt fastsatte detailkrav udløser. Der er efter forslagsstillernes opfattelse ingen som helst grund til at formode, at det kommunale ansvar skulle medføre uforvarlig eller uhenigtsmæssig indretning.

[Simonsen.]

Hvad bemanningen angår, gør det samme synspunkt sig gældende. Vi lægger megen vægt på, at der ved kommunernes overtagelse af ansvaret herfor bliver skabt mulighed for, at kommunerne kan sikre en rimelig bemanning, uden at den bliver ufor-svarlig.

Som nævnt i finansministeriets redegørelse må de administrative forenklinger, som hurtigt kan gennemføres, følges op af en omlægning af de nuværende procenttilskud til tilskud efter f. eks. objektive kriterier eller bloktilskud.

Ikke mindst på ældreområdet er der et stærkt behov for en harmonisering af tilskuddene. Det er således direkte uhensigtsmæssigt at have en mere end dobbelt så høj refusionsprocent for plejehjem end for kollektivbeboelse og beskyttede boliger for ældre. Det gælder på dette som på alle de øvrige områder, at refusionssystemet må tilpasses bestræbelserne på at etablere og drive institutioner i overensstemmelse med en moderne socialpolitisk målsætning.

Ud fra det synspunkt, at dette forslag falder i takt både med kommunalreformen, socialreformen og bestræbelserne på at sikre den mest hensigtsmæssige anvendelse af det offentliges midler, skal jeg med disse bemærkninger anbefale forslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til ministeren for offentlige arbejder af Guldberg m. fl.

(Forespørgslen (nr. I) findes i tidenden sp. 609).

Formanden: Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om skoleskibsafgift.

(Lovforslaget (nr. 22) findes i tillæg A. sp. 315, fremsættelsen i tidenden sp. 474).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Jørgen Peder Hansen: Det foreliggende lovforslag drejer sig om en ændring af rederihvervets bidrag til driften og vedligeholdelsen af skoleskibet „Danmark“. Jeg finder, at argumentationen for denne ændring er rimelig, ikke mindst på baggrund af at skibets sejlplan fremover vil blive ændret og skoleskibet herefter en del af året på et enkelt togt går ind på linje med vores sømandsskoler i uddannelsen af unge, som første gang skal til søs.

Det skal blive interessant at følge denne virksomhed nøjere. Jeg tror nok, at skoleskibet „Danmark“ ofte kalder på minderne om en svunden tid i vor sejlskibshistorie. Af og til møder man det synspunkt, at det måske var bedre at tage skibet ud af drift og lade uddannelsen ske ad andre og, som det siges, mere tidssvarende baner. Jeg vil gerne hertil sige, at jeg finder, at der stadig bør være en plads for skoleskibet i vort uddannelsesmønster. Vi skal ikke glemme, at det frembyder blot én mulighed for unge, som vil til søs; flere andre findes jo ved siden af, og selv sagt giver også disse udmærkede muligheder for en virkelig god og omfattende uddannelse. Det er væsentligt, uanset hvor uddannelsen finder sted, på så tidligt et tidspunkt som muligt at give de unge en klar fornemmelse af, at der kræves meget af en sømand, også ved siden af den rent faglige kunnen. De unge skal vide, at det om bord i et skib er en selvfølgelig forudsætning at kunne tænke og handle både hurtigt og selvstændigt, når det kræves. Derudover stilles der betydelige krav til evnen til samarbejde, vel i højere grad her end de fleste andre steder, og den unge skal leve op til et nært tillidsforhold baseret på, at hver enkelt virkelig mestrer sit job.

Jeg tror, skoleskibet „Danmark“ frembyder gode muligheder for en uddannelse efter disse retningslinjer.

Jeg skal på socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget til en hurtig gang gennem tinget; det kan for min skyld udmærket ske uden udvalgsbehandling.

Henning Andersen: Efter forslag fra Søfartens Uddannelsesråd er skoleskibet „Danmark“'s sejlplan nu ændret fra 3 togter å 6 måneder over en 2-årig periode til ét